

Stanowisko polskiej branży stolarki budowlanej w sprawie Wniosku o Normalizację (Standardisation Request) w zakresie okien, drzwi i innych produktów pokrewnych w ramach nowego Rozporządzenia UE dla wyrobów budowlanych (CPR-(EU)2024/3110)

W imieniu Związku Polskie Okna i Drzwi (POiD) – największej w Polsce organizacji zrzeszającej producentów, dostawców i dystrybutorów wyrobów stolarki budowlanej, będącej członkiem stowarzyszenia EuroWindow AISBL przekazujemy stanowisko branży w sprawie projektu Wniosku o Normalizację dla okien, drzwi i innych produktów pokrewnych (Standardisation Request) przygotowanego przez Komisję Europejską na potrzeby nowego Rozporządzenia UE dotyczącego wyrobów budowlanych (CPR – (EU)2024/3110).

Po szczegółowej analizie projektu oraz konsultacjach z producentami stolarki budowlanej, jako branża **wyrażamy głębokie zaniepokojenie projektem przepisów, których wdrożenie w obecnym kształcie będzie prowadzić do nieuzasadnionego wzrostu liczby badań, zakresu dokumentacji i obowiązków administracyjnych, a tym samym do zwiększenia kosztów działalności producentów, ograniczenia innowacyjności oraz osłabienia konkurencyjności polskiej branży.**

Popieramy główne cele nowego rozporządzenia CPR, takie jak cyfryzacja, transparentność i zrównoważony rozwój. Jednak projekt wymogów normalizacyjnych przedstawiony przez Komisję Europejską drastycznie wykracza poza uzasadnione potrzeby regulacyjne, grożąc całkowitym sparaliżowaniem rynku i drastycznym wzrostem kosztów budownictwa.

KLUCZOWE ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z NOWYCH PRZEPISÓW:

1. Lawinowy wzrost dokumentacji

Projekt nowych przepisów przewiduje konieczność deklarowania aż **60 cech technicznych, 39 kryteriów środowiskowych oraz 175 substancji niebezpiecznych (174 substancje indywidualne + wartość zbiorcza)** dla okien. Dotychczasowa Deklaracja Właściwości Użytkowych (DoP) obejmująca maksymalnie 15 cech na 1-2 stronach zostanie zastąpiona dokumentem liczącym co najmniej 9 stron dla każdego typu wyrobu. Dla polskiego sektora MŚP tworzenie i zarządzanie taką ilością danych jest organizacyjnie niewykonalne.

2. Dublowanie regulacji dotyczących emisji

Wymóg deklarowania 174 substancji niebezpiecznych w odniesieniu do okien i drzwi zewnętrznych oznacza bezprecedensowe dublowanie przepisów rozporządzenia REACH. Stolarka zewnętrzna nie emituje szkodliwych substancji do wnętrza budynków w sposób zagrażający zdrowiu ludzi. Dodatkowo laboratoria w Europie nie dysponują metodami badawczymi pozwalającymi na pomiar wielu z tych substancji, a pojedynczy cykl badawczy trwa aż 28 dni.

3. Paraliż pracy jednostek notyfikowanych i nierealne terminy wdrożenia

Projekt zakłada objęcie większości cech produktów systemem AVS 3 (ocena przez jednostki notyfikowane, np. Instytut Techniki Budowlanej). Przy praktycznie nieograniczonej liczbie wariantów produktów może to doprowadzić do bardzo dużego wzrostu liczby badań, a w efekcie paraliżu pracy jednostek notyfikowanych. Zapowiadany przez Komisję Europejską zaledwie 12-miesięczny okres przejściowy od opublikowania norm zharmonizowanych do ich pełnego wdrożenia jest całkowicie nierealny.

4. Nierealistyczny harmonogram prac normalizacyjnych CEN

Planowany przez Komisję Europejską termin przygotowania nowych norm zharmonizowanych (druga połowa 2029 r.) został jednoznacznie zakwestionowany przez Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN), który wskazuje na konieczność zapewnienia co najmniej 36 miesięcy od momentu przyjęcia wniosku.

5. Brak jasnych zasad wdrożenia Cyfrowego Paszportu Produktu (DPP)

Pomimo, że obowiązek rejestracji w bazie DPP ma zostać wdrożony w ramach nowych przepisów, to kluczowe normy techniczne dotyczące architektury i bezpieczeństwa danych (opracowywane w Komitecie CEN/CLC/JTC 24 oraz polskim Komitecie PKN) są dopiero w fazie projektowania. Co więcej, akt delegowany Komisji Europejskiej dotyczący DPP spodziewany jest dopiero w 2027 roku. Wymogi związane z wdrażaniem przez firmy płatnych kwalifikowanych certyfikatów cyfrowych oraz infrastruktury IT bez gotowego oprogramowania najmocniej dotkną mniejsze polskie przedsiębiorstwa.

6. Promowanie dużych zagranicznych przedsiębiorstw i ograniczenie innowacji w polskich firmach

Wysokie koszty badań i dokumentacji doprowadzą do sytuacji, w której tylko najwięksi międzynarodowi dostawcy systemów będą w stanie spełnić wymogi formalne. Dla polskich producentów oznacza to ryzyko drastycznego ograniczenia rozwoju własnych rozwiązań konstrukcyjnych i innowacji na rzecz całkowitego uzależnienia od zagranicznych dostawców komponentów.

ZESTAWIENIE WPŁYWU REGULACJI NA SEKTOR STOLARKI BUDOWLANEJ W POLSCE:

Obszar regulacji	Stan obecny (CPR 2011)	Projekt KE (nowy CPR)	Wpływ na polską branżę
Liczba deklarowanych cech	Maksymalnie 15 cech zasadniczych (1-2 strony DoP)	60 cech technicznych, 39 środowiskowych, 175 substancji (9+ stron)	Drastyczny wzrost biurokracji, paraliż działań technicznych MŚP
Emisje i substancje szkodliwe	Brak wymogu dla okien zewnętrznych (poza REACH).	Deklarowanie 174 substancji indywidualnych dla okien zewnętrznych	Dublowanie REACH, brak możliwości pomiarowych w laboratoriach
Zaangażowanie jednostek notyfikowanych	System 3 dla kluczowych cech (badanie typu)	Rozszerzony System 3+ i System 1 dla wybranych cech	Wąskie gardła w jednostkach badawczych (np. ITB), wzrost kosztów
Wskaźnik izolacyjności U	Współczynnik U dla całego okna (kluczowy w przepisach)	Deklarowanie U dla komponentów (szyba, rama, ramka) + geometria	Skomplikowanie wyliczeń bez korzyści dla inwestora i przepisów krajowych
Okres przejściowy na wdrożenie	Standardowo 3-5 lat na dostosowanie	Proponowany 1 rok od opublikowania norm zharmonizowanych	Brak możliwości fizycznego zbadania wyrobów i wydania certyfikatów
Cyfrowy Paszport Produktu (DPP)	Brak obowiązku	Obowiązkowy paszport cyfrowy, certyfikaty IT, dane maszynowe	Wysoki koszt infrastruktury IT; ryzyko paraliżu MŚP

POSTULATY POLSKIEJ BRANŻY STOLARKI BUDOWLANEJ:

Mając na uwadze nadchodzące głosowanie w Unijnym Komitecie ds. Norm (Committee on Standards), apelujemy do Ministerstwa Rozwoju i Technologii o zajęcie stanowiska wymagającego gruntownej i praktycznej rewizji wniosku o normalizację w oparciu o następujące postulaty:

- **Redukcja liczby charakterystyk zasadnych:** ograniczenie zakresu cech obowiązkowych wyłącznie do tych parametrów, które są rzeczywiście niezbędne z punktu widzenia prawa budowlanego i bezpieczeństwa użytkowania wyrobów.

- **Wyłączenie stolarki zewnętrznej z nieproporcjonalnych wymogów emisyjnych:** usunięcie z wniosku obowiązku deklarowania 174 substancji i emisji VOC dla okien i drzwi zewnętrznych – zachowanie wymogów wprost wynikających z rozporządzenia REACH.
- **Zachowanie uproszczonych metod oceny (obliczenia i tabele):** utrzymanie pełnej równoważności metod obliczeniowych i wartości tabelarycznych (zgodnie z art. 5 CPR), tak aby producenci nie byli zmuszani do najdroższych badań laboratoryjnych dla każdej konfiguracji.
- **Wydłużenie okresu przejściowego do minimum 36 miesięcy:** wprowadzenie realnego, co najmniej 3-letniego okresu przejściowego od momentu udostępnienia norm zharmonizowanych oraz zagwarantowania zachowania ważności dotychczas wydanych badań typu (ITT).
- **Wstrzymanie wymogów Cyfrowego Paszportu Produktu (DPP) do czasu gotowości standardów i oprogramowania UE:** uzależnienie wejścia w życie Cyfrowego Paszportu od uchwalenia aktów delegowanych, zakończenia prac normatywnych CEN/PKN oraz udostępnienia przez Komisję Europejską bezpłatnego oprogramowania i narzędzi kalkulacyjnych.
- **Urealnienie definicji typu produktu:** zapewnienie elastycznych zasad grupowania wariantów wyrobów, zapobiegających konieczności rejestrowania każdej indywidualnej wymiarowo konfiguracji okna.

PODSUMOWANIE:

Polska jest liderem w produkcji i eksporcie stolarki budowlanej w Unii Europejskiej. Wartość polskiego eksportu okien i drzwi to blisko 4 miliardy euro rocznie, a cała branża daje zatrudnienie setkom tysięcy wykwalifikowanych pracowników w kilkuset przedsiębiorstwach – od dużych firm o zasięgu globalnym po setki małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz zakładów rzemieślniczych.

Jako branża popieramy główne cele nowego rozporządzenia CPR, jednak przepisy Unii Europejskiej powinny wspierać konkurencyjność przemysłu i cyfrowo-ekologiczną transformację, a nie tworzyć sztuczne, niewykonalne do wdrożenia bariery administracyjne.

Projekt wniosku normalizacyjnego w obecnym kształcie stanowi bezpośrednie zagrożenie dla stabilności, konkurencyjności oraz płynności operacyjnej całego polskiego sektora stolarki.

Dlatego zwracamy się do Ministerstwa Rozwoju i Technologii z apelem o uwzględnienie stanowiska branży i wypracowanych przez nas postulatów oraz zdecydowany sprzeciw wobec projektu wniosku o normalizację w obecnym kształcie, podczas głosowania w Komitecie ds. Norm.

Postulujemy również o podjęcie przez Ministerstwo dialogu z innymi państwami członkowskim UE, które także sprzeciwiają się wdrożeniu przepisów w aktualnej wersji. Z prac prowadzonych w ramach stowarzyszenia EuroWindow wiemy, że podobne obawy zgłaszane są przez inne organizacje branżowe.